

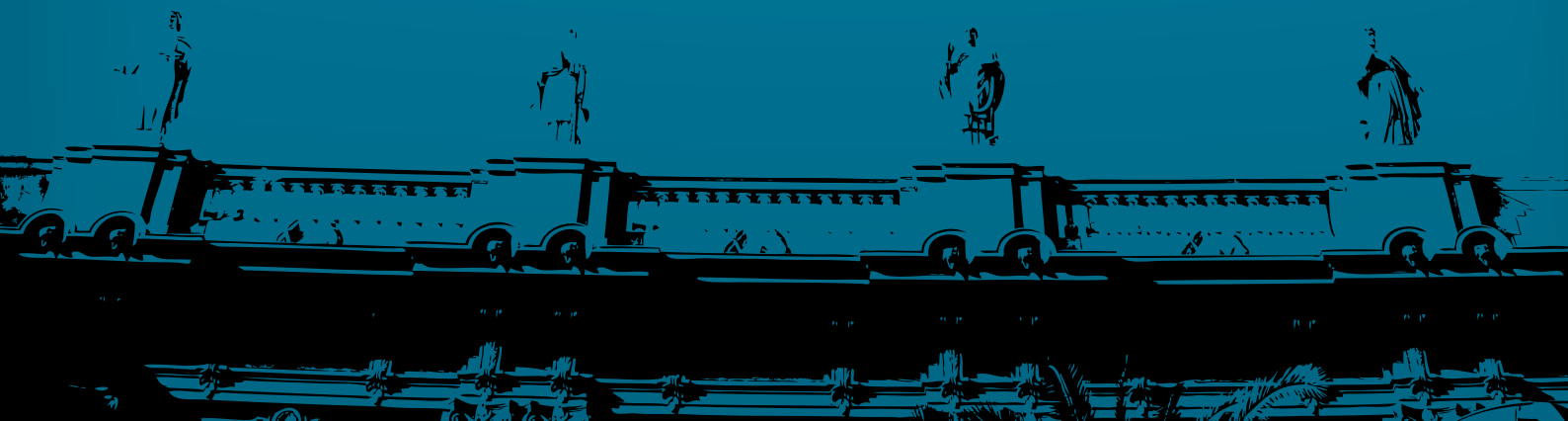

Memòria 2014

Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona

Responsabilitat social corporativa

RESPONSABILITAT SOCIAL CORPORATIVA DE L'ICAB

Introducció

El Col·legi d'Advocats de Barcelona no és una mercantil típica sinó d'una corporació de dret públic però no per això ha de quedar allunyada d'exercir una bona acció de responsabilitat social corporativa.

Cal tenir en compte que entre les finalitats del Col·legi d'Advocats de Barcelona establertes estatutàriament hi ha la de "vetllar perquè l'actuació professional dels advocats i advocades respongui als interessos i les necessitats de la societat actual, així com garantir les bones pràctiques i el compliment de les seves obligacions deontològiques".

La integració en la societat en què desplega els seus efectes així com garantir el respecte escrupolós a unes normes ètiques, es troben en l'ADN d'aquesta corporació.

A més, també avança l'article 7 dels Estatuts respecte de les finalitats que hauran de "promoure les activitats i prestar els serveis que beneficiïn als seus membres i la funció social que té encomanada" tornant per tant a incidir en aquest aspecte social que en tota estratègia de responsabilitat corporativa ha de presidir.

Més enllà d'aquestes qüestions cal tenir en compte altres aspectes de la definició d'aquest Col·legi d'Advocats.

Es tracta d'una institució amb més de 150 anys d'història que en l'actualitat tenen més de 24.000 col·legiats tenint en compte que el 70 % són d'adscripció obligatòria en la mesura que la regulació actual exigeix que per al desenvolupament de l'advocacia s'estigui col·legiat, mentre que el 30 % corresponen a la modalitat de no exercents i, per tant, d'adscripció voluntària.

El Col·legi d'Advocats de Barcelona té un pressupost ordinari d'uns 16.000.000 d'euros dels quals el 80 % correspon a ingressos provinents de les quotes i la resta correspon a serveis prestats als seus col·legiats fonamentalment en l'àmbit de la formació.

A més, cal tenir en compte la gestió i el seu corresponent comptabilització dels serveis d'assistència jurídica gratuïta que suposen a l'any uns 21.000.000 d'euros més.

Compta amb uns 190 treballadors i disposa d'unes instal·lacions repartides en diversos edificis que ocupen més de 9.000 metres quadrats entre els quals hi ha un Palauet modernista considerat patrimoni cultural i una biblioteca que tant per volum com per les obres que conté i entre les quals hi ha alguns incunables, tenen un valor històric més enllà del purament material.

L'òrgan de direcció executiu l'encapçala una Junta de Govern formada per 20 membres que són escollits per meitats cada 4 anys.

A més, ha de retre comptes a l'Assemblea composta per la totalitat dels col·legiats com a mínim 2 vegades a l'any: en el moment de l'aprovació dels pressupostos (desembre) i per a l'aprovació de l'execució del pressupost i activitats realitzades (març).

Donades les finalitats de la corporació, té i ha de tenir una relació estreta amb diversos organismes de l'Administració Pública. Tant amb el poder executiu, fonamentalment, els Departaments de Justícia i Interior de la Generalitat i el Ministeri de Justícia, com amb el poder legislatiu, Congrés dels Diputats i Parlament de Catalunya, com amb el judicial: Tribunal Superior de Justícia, Consell General del poder judicial.

Així mateix, forma part d'un consell de col·legis d'advocats a nivell autonòmic (CICAC) i d'un altre a nivell nacional (CGAE) i recentment ha constituït i promogut l'associació dels col·legis professionals de Catalunya (Intercol·legial) que en aquests moments presideix.

Finalment, cal tenir en compte que és membre i patró de 5 Fundacions amb objectius diferents però d'entre les quals destaca, la Fundació Degà Ignasi de Gispert que té com a objectiu principal, ajudar a aquells col·legiats o als seus familiars que pateixen, com a conseqüència de malaltia o jubilació, greus mancances econòmiques o materials.

Motivacions

Tal com s'ha posat en relleu en la presentació realitzada del Col·legi d'Advocats de Barcelona, l'estratègia de responsabilitat social és tranquil·lament per les venes de la institució des de la seva constitució en la mesura que, tant la seva raó de ser com les seves finalitats actuals i les accions que voluntàriament ha anat realitzant, estan dirigides a contribuir que la societat on s'emmarca, sigui una societat més justa, més solidària i amb més drets.

No obstant això, és cert que tenint en compte els orígens fortament corporatius, la composició de membres fonamentalment basats en l'advocat individual i la pressió actual a prestar serveis professionalitzats i rendibles des d'un punt de vista estrictament empresarial; ha pogut comportar certa pèrdua d'aquesta identitat que ara, gràcies a les actuals tendències que ajuden a sistematitzar i ordenar els valors estratègics d'una direcció basada en la responsabilitat social corporativa, podrien ajudar.

Per això, apareix com una prioritat el definir aquesta línia a seguir i que no només podrà homogeneïtzar i dotar de sentit diverses de les accions que s'estan realitzant i que, conscient o inconscientment, van encaminades en aquesta direcció, sinó que també podrà atorgar uns criteris més sòlids a l'hora de poder seguir prestant els serveis actuals i els que en un futur es desenvolupin.

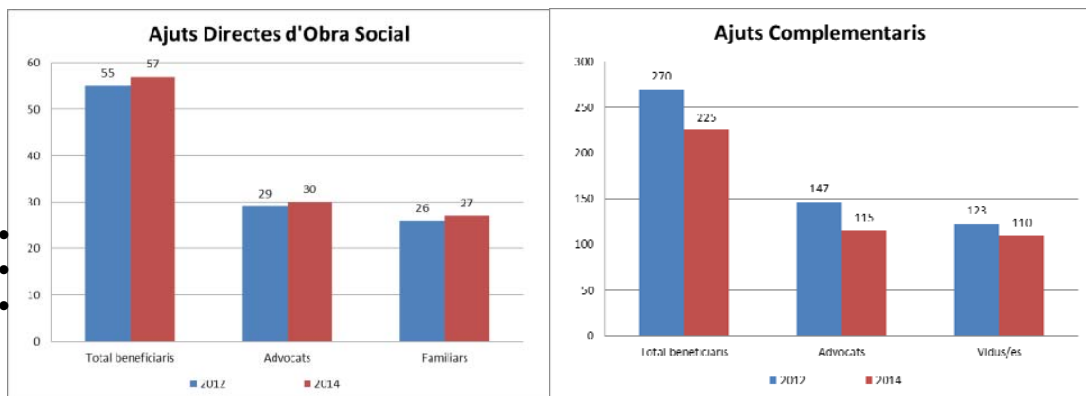
Descripció

Àrees en les que ja s'està desenvolupant una estratègia de responsabilitat social:

INTERNES (dirigides al col·lectiu d'advocats o treballadors):

- Fundació Ignasi de Gispert.** L'ICAB destina una part del seu pressupost (2,5%) ha finançar en la seva gairebé totalitat (el Patronat són 3 institucions de les quals ICAB contribueix en un 70 %) l'obra social realitzada des d'aquesta Fundació. Consisteix, fonamentalment, en atorgar ajudes mensuals a aquells peticionaris d'acreditar trobar-se en condicions econòmiques d'extrema gravetat com a conseqüència d'una malaltia o incapacitat per treballar. Els subjectes susceptibles de rebre els ajuts són tant els col·legiats de l'ICAB com els seus familiars directes i treballadors de l'ICAB.

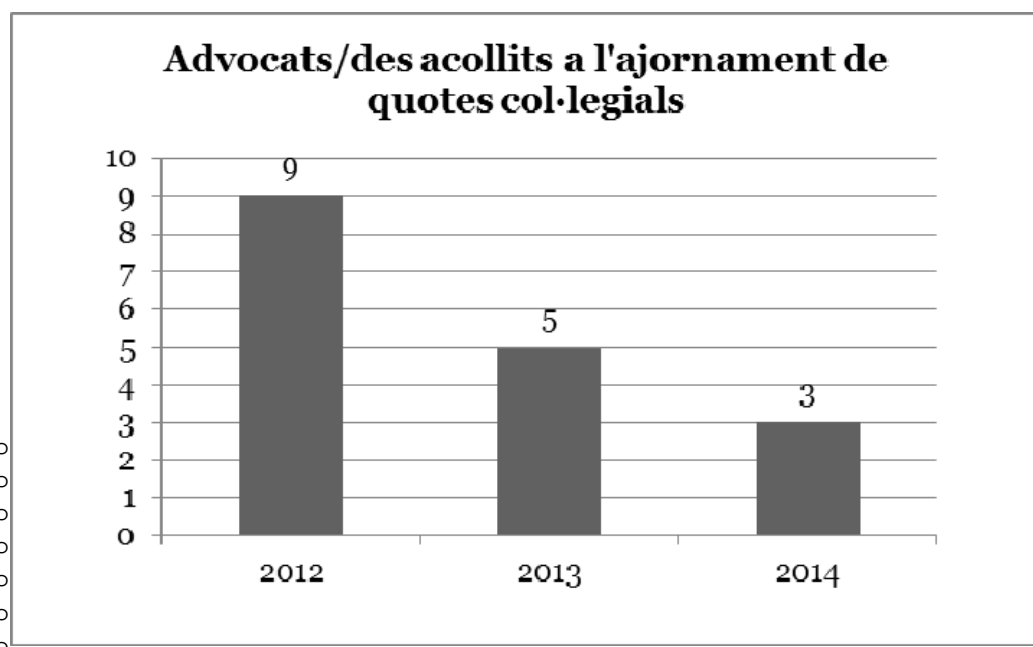
A continuació es presenta la distribució per anys dels ajuts donats:

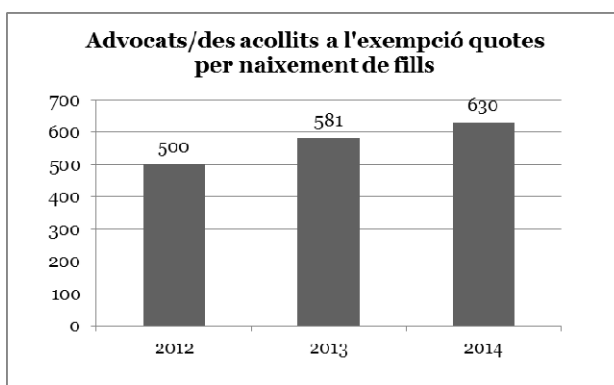
- **Projectes socials** de foment al respecte dels drets humans des d'un punt de vista jurídic: L'ICAB també destina el 0,7% del seu pressupost a atorgar ajudes a col·lectius o associacions que després d'un concurs convocat anualment, presentin projectes de cooperació jurídica amb pobles en vies de desenvolupament. L'any 2014, els projectes guardonats van ser:
  - Global Humanitaria, el projecte escollit va ser el subvencionat a la convocatòria 2013 que duia per títol: "Protect: lucha contra los abusos y la explotación sexual infantil en Camboya"
  - Tambali Comerç Just i Cooperació, el projecte escollit va ser el subvencionat a la convocatòria 2012 que duia per títol: "Abogacia Probono como herramienta de gestión participativa en acceso justicia"
  - Red de Solidaridad para la Transformación Social (REDS), el projecte escollit va ser el subvencionat a la convocatòria 2012 que duia per títol: "Acceso a la Justicia para las víctimas de la desaparición forzosa de niñas y niños durante el conflicto armado de El Salvador"

Les entitats van dur fotografies del projecte escollit que varen quedar exposades coincidint amb el Mercat Solidari de la Festivitat de St Raimon al Centre de Formació de l'ICAB el dia 26 de febrer. A a les 18h les entitats varen presentar el projecte amb el acte inaugural a càrrec del Diputat de la Comissió, Vidal Masramon Carmona.

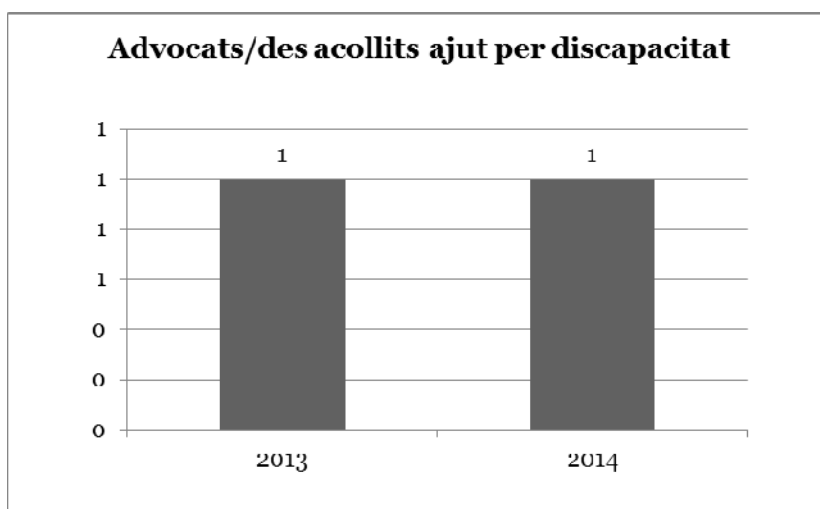
- **Mesures anticrisi.** L'ICAB davant la situació conjuntural que s'està vivint de profunda depressió econòmica ha desenvolupat una sèrie de mesures per pal·liar la situació d'aquells que puguin estar travessant pitjors situacions. Les mateixes consisteixen en:
  - Possibilitat de sol·licitar l'ajornament de les quotes col·legials: aplicable a aquells col·legiats que acreditin estar a l'atur o bé, si continuen treballant per compte propi, amb ingressos inferiors a 17.000 € bruts anuals.

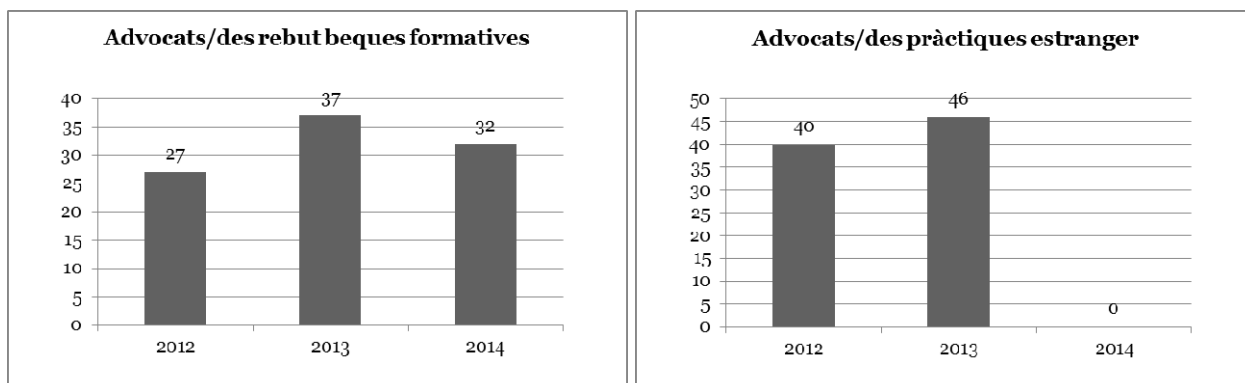
- Possibilitat d'acollir a la reserva del 5% de places en qualsevol activitat formativa per a aquells col·legiats que reuneixin les condicions anteriorment descrites.
- Possibilitat de sol·licitar l'exempció de pagament de quotes col·legials per naixement/adopció de fills: Les persones col·legiades que hagin tingut o adoptat un/a fill/a, gaudeixen d'una exempció de pagament de 4 quotes mensuals, per a cadascun dels/les nounats/nou nascudes.

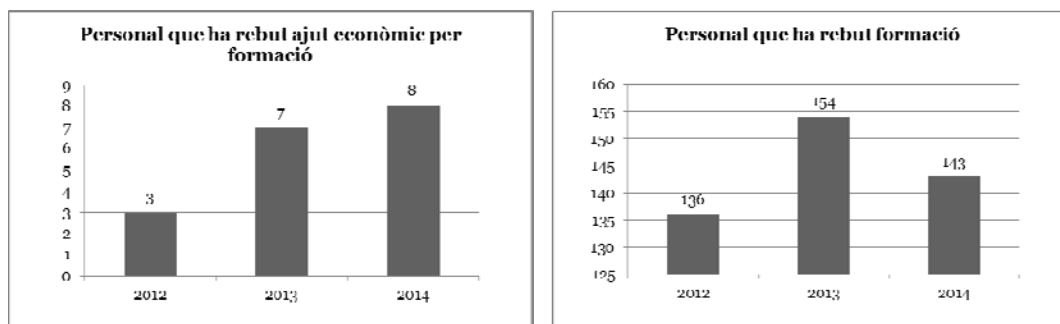
- **Ajuda a discapacitats** . L'ICAB també ha obert una línia d'ajuts, consistents a aplicar un descompte del 50 % en tots els serveis que ofereix l'ICAB , per a aquells col·legiats que o bé ells mateixos , o bé un familiar dependent , pateixen una situació de discapacitat o malaltia greu.

- **Beques de formació i estades a l' estranger.** L'ICAB disposa de diverses convocatòries a l'any per atorgar beques d'estudi en tots els programes formatius d'especialització (màster i postgrau) així com per poder realitzar pràctiques remunerades tant a la demarcació territorial de l'ICAB com a l'estranger (a través dels convenis d'agermanament amb altres col·legis d'advocats fonamentalment europeus)

- **Ajudes a la formació.** L'ICAB ofereix anualment a tots els seus treballadors la possibilitat d'acollir a l'ajuda de fins a un 50% del cost dels estudis que s'hagin realitzat amb aprofitament (assignatura aprovada o certificació conforme s'ha assistit al 85 % de les classes impartides) alhora que ofereix gratuïtament l'assistència a totes les activitats formatives que es realitzen per part de l'ICAB .

- **Protecció del Medi ambient:** Des del departament de Serveis Generals s'han dut a terme una sèrie d'accions per tal de reduir l'impacte medi ambiental i disminuir l'emissió de CO₂ a l'atmosfera:
  - S'ha substituït les lluminàries tipus fluorescents antics per lluminàries tipus led a la vuitena planta de l'edifici del carrer Mallorca que tenen un menor consum i una major durada. L'impacte aconseguit ha estat la reducció de 4,02 Tn/any d'emissió de CO₂ a l'atmosfera i la reducció de la tala de 13,28 arbres/any de l'efecte hivernacle.
  - S'ha substituït la màquina refredadora d'aigua del circuit de climatització de l'edifici del carrer Mallorca al fer servir el refrigerant R-22 que pertany al grup dels hidroclorofluorocarbonis (HCFC), compostos que danyen la capa d'ozó i que la Unió Europea, mitjançant el Reglament 1005/2009 va establir un calendari per a l'eliminació total del refrigerant R22 en 2015. L'impacte aconseguit ha estat una reducció del 30% en el consum elèctric i l'eliminació del refrigerant R22.

- Es disposa d'un Pla de Gestió de Residus generats a les dependències de l'ICAB per al seu posterior reciclatge de: paper/cartró, envasos de plàstic, vidre, matèria orgànica, rebuig, cartutxos de tinta i tòner, piles, fluorescents, equips informàtics i elèctrics i documentació confidencial.
- S'ha suprimit els equipaments petits d'impressió substituint-los per equipaments multifuncionals de menor consum i consumibles menys tòxics. L'impacte aconseguit ha estat la reducció de 2,40 Tn/any d'emissió de CO2 a l'atmosfera i la reducció de la tala de 17 arbres/any de l'efecte hivernacle.
- S'ha aprovat un procediment intern per a l'arxiu de documentació que fa una especial referència a l'eliminació dels materials que puguin resultar no reciclables: clips, carpetes de plàstic, carpetes amb anelles, etc.

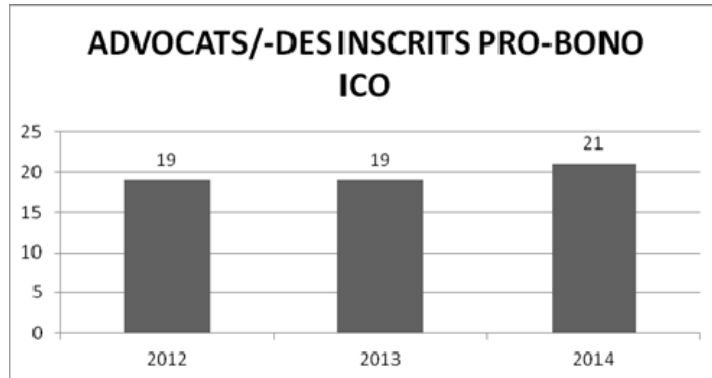
Des del departament d'informàtica:

- La digitalització dels tràmits ha reduït el consum de paper. Les aules virtuals són un repositori de documentació que ha facilitat la distribució dels materials entre els alumnes, reduint molt el consum en fotocopies.
  - S'han virtualitzat molts servidors reduint considerablement el consum elèctric i en climatització.
  - S'ha implementat un sistema de control de l'aforament de l'edifici ICAB que permet conèixer en qualsevol moment les persones que hi ha a l'edifici que en el cas d'una evacuació de l'edifici dona una informació molt valuosa.
  - S'està desenvolupant un projecte per establir un sistema de videoconferència segura entre els centres penitenciaris de Catalunya i l'ICAB que permetrà una comunicació més fàcil entre els interns i els seus advocats.
- **Creació de comissions** per a la realització d'activitats d'interès per als col·legiats i foment de les accions en equip. L'ICAB disposa de més de 40 comissions i seccions en què els advocats poden inscriure i participar desinteressadament en la realització i convocatòria d'accions i activitats dirigides a la resta de col·legiats tant de tipus formatiu com de col·laboració. En aquest sentit, per exemple:
    - S'han creat els anomenats Grups de Millora Contínua per la qual grups d'advocats s'ajuden uns als altres per al desenvolupament d'estructures de despatx millor organitzades i més rendibles.
    - La Comissió de Sèniors ha efectuat com a acció directament vinculada a la Responsabilitat Social Corporativa, la creació d'una xarxa de voluntariat entre els membres de la Comissió anomenada Grup Solidari.
  - **Premis anuals.** L'ICAB convoca anualment premis dirigits tant a la promoció de la cultura jurídica com a les bones pràctiques. Aquests premis tant honorífics com també econòmics pretenen contribuir a la millora i superació individual.
  - **Bookcrossing:** L'ICAB ofereix un servei de bookcrossing per a advocats pel qual es dipositen o es recullen gratuïtament llibres de tot tipus.

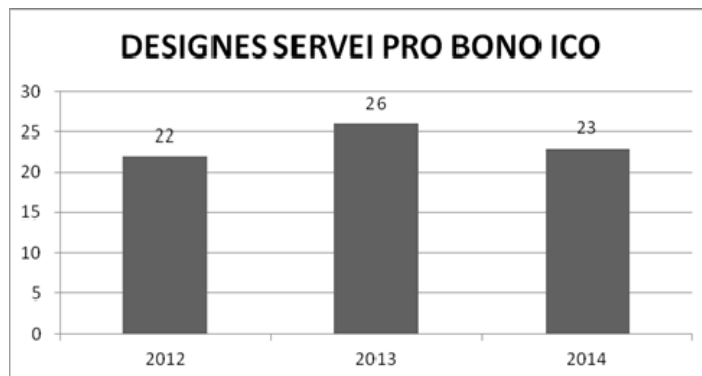
EXTERNES (dirigides a la societat)

- **Servei Pro-bono:** en col·laboració amb l'ICO (Institut Català d'Oncologia) l'ICAB ha obert la possibilitat d'inscriure voluntàriament en una llista pro-bo que ofereix assessorament jurídic als malalts oncològics o els seus familiars directes quan, en circumstàncies econòmiques adverses, necessites d'aquesta atenció jurídica que queda fora de l'abast previst en la Llei d'assistència jurídica gratuïta.

El servei Pro-Bono ICO ha comptat el 2014 amb 21 advocats/-es voluntaris, dos més que els anys anteriors:

I han estat atesos un total de 23 pacients derivats pels serveis socials de l' ICO, prèvia valoració de la seva insuficiència econòmica.

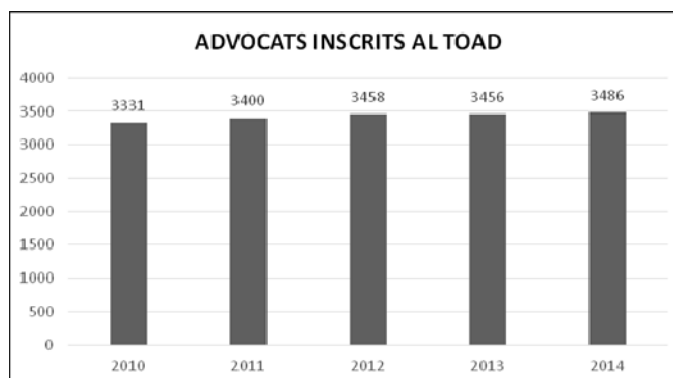

Pel que fa a la matèria consultada, en forma majoritària han estat per problemàtica a l'àmbit de Dret Laboral i de Seguretat Social, ja que 21 de la totalitat de les designes ho han estat per aquesta matèria, mantenint la mateixa tendència d'anys anteriors.

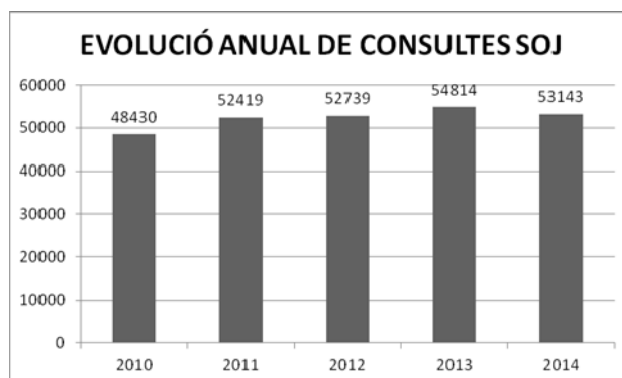
Destacar la gran satisfacció demostrada per la possibilitat de disposar d'aquest projecte, que senten tant els advocats inscrits voluntàriament i gratuïtament a aquest servei, com el propi ICO i els beneficiaris que han pogut ser atesos dins d'aquest projecte de responsabilitat social col·lectiva

- **Servei del torn d'ofici i assistència al detingut:** L'ICAB com tots els Col·legis d'Advocats i d'acord amb la normativa existent, gestiona i presta el servei de torn d'ofici i assistència al detingut a aquelles persones que obtenen el benefici de justícia gratuïta o fins i tot no obtenint, no designen advocat per a la defensa en procediments en què és preceptiu. Tot i que aquesta activitat és finançada per la Generalitat de Catalunya, cal tenir en compte que les quantitats que per aquesta tasca realitzen els advocats estan molt per sota dels honoraris habituals en l'àmbit privat, pel que és, sense cap dubte, una acció social i solidària envers els ciutadans.

- Servei d'orientació jurídica.** En la mateixa línia que el punt anterior, l'ICAB ofereix un servei d'orientació previ al procediment judicial i de caràcter jurídic, a aquells ciutadans que es troben davant d'un conflicte de qualsevol tipus . Aquest servei és de caràcter universal i no necessita d'obtenció del benefici de justícia gratuïta però suposa un avanç per a la societat en la mesura que contribueix al coneixement de drets i obligacions i, per tant, a una societat més justa . Però també en aquest cas, el servei, tot i trobar- subvencionat per l'Administració (Generalitat , Diputació de Barcelona , Ajuntament de Barcelona) no cobreix el 100% de les despeses que es generen pel que és el Col·legi d'Advocats, amb les quotes dels seus col·legiats , que acaben finançant part del servei.

- Comissions** de l'ICAB que realitzen activitats d'interès per als ciutadans:
  - La Comissió de drets dels animals, fomenta la incorporació dels Animals a la societat com a teràpia ciutadana (organitzant Conferències, Congressos i col·laborant amb l'HSJD i l'Ajuntament de Barcelona). Participació de l'ICAB als programes AnimalNen (per a nens malalts) i GOS CIVIC (per la socialització i facilitació d'accés dels animals als equipaments de la ciutat de Barcelona).
  - La Comissió d'Arbitratge promou i efectua totes aquelles accions de responsabilitat social corporativa que deriven de les normes i principis que són propis de les entitats i Corporacions de Dret Públic, i, en especial aquelles que promouen l'arbitratge com a sistema de resolució de conflictes més àgil, tant en l'àmbit contractual com en matèries especialment sensibles per la ciutadania, en l'àmbit de l'arbitratge laboral, de serveis i/ó consum.

- **Participació en BizBarcelona:** L'ICAB participa anualment a la Fira de l'emprenedor a Barcelona que es convoca anualment i en la qual participen milers de ciutadans amb intencions emprenedores. La contribució del Col·legi d'Advocats de Barcelona es realitza a través d'advocats que voluntàriament s'ofereixen de manera absolutament gratuïta, serveis d'assessorament durant els dies que té lloc la Fira.
- **Visites guiades:** L'ICAB ofereix gratuïtament una sèrie de visites guiades a les seves instal·lacions, especialment a la biblioteca i palauet declarat patrimoni cultural. Destaquen entre elles l'activitat "Justícia i Joves" per la qual adolescents entre 14 i 16 anys participen no només d'aquesta visita sinó també d'unes activitats dirigides a informar sobre la professió d'advocat i advertir dels drets i obligacions que els són aplicables en qüestions tan específiques com les xarxes socials. En total, durant 2014, 17 col·legis i més de 800 alumnes, han gaudit d'aquesta activitat de forma gratuïta.

A més s'ha participat en d'altres accions concretes com:

- Visites guiades a la ciutadania per tal de donar a conèixer els tresors bibliogràfics i el seu entorn col·legial. S'han fet 112 visites guiades, a més de dues visites infantils. Així mateix es va participar en la 48h Open House Barcelona per quart any consecutiu.
  - Secció oberta a la ciutadania sobre Drets Humans i Dret Penal internacional i Dret a la Pau, on la intenció és fer el gran centre documental de la ciutat dedicat a aquest tema.
  - La cessió de fons bibliogràfics duplicats a altres centres que els hi puguin interessar: Col·legi d'advocats de Tarragona, AMAT, UPF, etc...
  - Organitzant activitats culturals: visites a Barcelona per guies contractats i preparats.
  - Participants en activitats i exposicions del Tricentenari de 1714.
  - Coordinant activitats de la Memòria Històrica: base de dades sobre els advocats depurats a l'ICAB.
- **Mitjans de Comunicació.** Des del departament de Comunicació mitjançant varis canals de comunicació trasllada el compromís de l'ICAB amb la societat civil. Entre aquests temes cal destacar:
    - L'orientació als joves sobre els perills de les xarxes socials.
    - La participació de més de 30 ONG's en el Mercat Solidari de l'ICAB per donar a conèixer els seus projectes i recaptar fons per poder-los dur a terme.
    - S'ha creat un bàncer específic al web sobre la Responsabilitat Social Corporativa, en què hi apareixen totes aquelles campanyes solidàries a les què l'ICAB recolza a través de la seva difusió.
    - Afavorir que es consulti la versió en pdf de la revista "Món jurídic", publicada al web col·legial abans que s'imprimeixi en paper.
  - **Actes anuals de solidaritat.** L'ICAB participa cada any en diverses campanyes de solidaritat envers la societat en general:
    - Nadal: recollida d'aliments i joguines per a una parròquia.
    - La venda de panettones durant les festes nadalenques llur benefici va anar a parar a la Fundació degà Ignasi de Gispert.

- Festivitat de Sant Raimon de Penyafort (patró de l'advocacia): recollida d'aliments o contribucions econòmiques per al Banc d'Aliments, convocatòria del mercat solidari amb diverses ONG, realització d'actes lúdics (sopar de gala, sessió de teatre amateur, etc) amb venda d'entrades de manera que una part es destini a diversos projectes solidaris, etc.
- Donació de sang: anualment en dates determinades per la Creu Roja, s'organitzen campanyes per les quals es convida als col·legiats a participar en donacions de sang.
- Regal de pàgines de publicitat a "Càritas" a la revista Món jurídic, per la seva labor social.
- Adquisició de caramels a la Fundació "Càncer y vida" per repartir-los per a l'ICAB.

CONCLUSIONS

Cal tenir en compte, totes aquestes accions s'estan realitzant de manera inconnexa, sense prendre compte de manera conscient del que suposen tant per a la pròpia corporació com per a la societat en què es presten.

Ni els treballadors, ni els advocats tenen assumits que aquestes accions formen part de l'essència mateixa d'un col·legi d'advocats en general però d'una manera especial, respecte del de Barcelona que ha fet un esforç important en els últims anys per desenvolupar aquesta vessant.

En aquesta línia però, s'ha fet un esforç per comunicar la tasca feta pel Col·legi d'Advocats de Barcelona enviant notes de premsa específiques per traslladar el seu compromís amb la societat civil sobre diferents temes que han estat d'actualitat durant el 2014. Entre aquests temes podem destacar:

- El malestar pels fets esdevinguts a Ceuta on van morir 15 immigrants.
- La subscripció del manifest que diferents entitats de defensa dels drets humans han fet amb motiu del Dia mundial de les persones refugiades.
- La preocupació per la mort d'infants i civils en les diferents zones en conflicte de Gaza, la crida a l'alliberament de les "nenes nigerianes" després de més de 160 dies de captiveri.

Tot i així s'ha de treballar en una línia més coherent i per tant com a objectiu per 2015 es volen prendre les següents mesures:

1. Definir els indicadors que respecte a cadascuna d'aquestes accions ens poden ajudar a analitzar i valorar els avenços realitzats, distingint els beneficiaris de cada acció i en quin percentatge (ciutadans amb característiques específiques, societat en general, institucions o organismes, advocats).
2. Construir un discurs coherent i integrador que unifiqui i homogeneïtzi totes aquestes accions convertint-les en vertebradores de la corporació.
3. Establir anualment una sèrie d'objectius a aconseguir que puguin suposar la millora o foment de les mesures fins ara adoptades o nous projectes a assumir que puguin ampliar les accions tant internes com externes.
4. Comprometre a afegir a la memòria anual que es publica per a tots els col·legiats i s'aprova en assemblea ordinària, un capítol específicament dirigit a la responsabilitat social corporativa per aconseguir tant els efectes pedagògics com l'estímul de les activitats.
5. Dissenyar una campanya específica de difusió d'aquest projecte adreçada tant als col·legiats com a la societat en el seu conjunt

Efectes esperats

La implantació d'una memora de responsabilitat social en el marc del Col·legi d'Advocats pot contribuir de manera important a:

1. Fomentar el sentiment de solidaritat i cooperació mútua entre els advocats com a símbol distintiu d'una professió.
2. Contribuir al coneixement per part de la societat tant de la institució i les seves funcions com de la pròpia professió i els seus valors.
3. Millorar en la prestació de serveis tant a la ciutadania com al propi col·lectiu sota uns paràmetres ètics i de qualitat.